Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesi Anne-Baba Stres Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesi Anne-Baba Stres Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33180

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesi Anne-Baba Stres Ölçe?i (YYBÜ ASÖ), bebekleri Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesi'nde (YYBÜ) yatan ebeveynlerin deneyimledi?i stres düzeylerini ve bu strese neden olan çevresel faktörleri sistematik olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir araçt?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu Turan ve Ba?bakkal (2006) taraf?ndan yap?lm??t?r ve bu adaptasyon çal??mas?, ölçe?in Türkiye popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu göstermi?tir. Ölçek, özellikle ebeveynlerin bebeklerinin görünü?ü, davran??lar?, ebeveynlik rolündeki de?i?iklikler ve yo?un bak?m ünitesinin çevresel uyaranlar? gibi alanlarda ya?ad??? kayg?y? de?erlendirir.

Anahtar Kelimeler

Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesi, **Anne-Baba Stresi**, **Stres Ölçe?i**, **Uyarlama**, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, **Neonatoloji**

Yazarlar

Turan, T., Ba?bakkal, Z.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesi ortam?nda bulunan bebeklerin ebeveynlerinin alg?lad??? stresin derecesini ve kaynaklar?n? belirlemektir. Yo?un bak?m ortam?, hem fiziksel hem de psikolojik aç?dan ebeveynler için oldukça zorlay?c?d?r. Ölçek, bu stres kaynaklar?n? alt boyutlar halinde inceleyerek, sa?l?k profesyonellerine (özellikle hem?irelere) ebeveynlere yönelik destek programlar? geli?tirmede rehberlik etmeyi hedefler.

Ölçek, klinik uygulamada ve ara?t?rmalarda, ebeveynlerin kar??la?t??? zorluklar? tan?mlamak ve müdahale stratejilerinin etkinli?ini de?erlendirmek için kritik bir araç olarak kullan?lmaktad?r.

Yap?

Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesi Anne-Baba Stres Ölçe?i, ebeveynlerin yo?un bak?m ortam?na ve bebeklerinin durumuna verdikleri duygusal tepkileri ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Ölçek, ebeveynlerin ya?ad??? stresi genellikle üç ana faktör alt?nda toplamaktad?r: Bebe?in görünü?ü ve davran??lar?, ebeveyn rolü ve çevresel uyaranlar (sesler ve görüntüler).

Bu çok boyutlu yap?, stresin sadece bebe?in sa?l?k durumuyla de?il, ayn? zamanda ebeveynin normal ebeveynlik görevlerini yerine getirememesi ve yo?un bak?m ünitesinin teknik/t?bbi atmosferinden kaynaklanan kayg?larla da ili?kili oldu?unu göstermektedir. Ölçek, ebeveynlerin bu

ARABPSYCHOLOGY.COM

zorlu durumla ba?a ç?kma kapasitelerini anlamak için bir temel sa?lar.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Turan ve Ba?bakkal, 2006), yap? geçerli?ini incelemek amac?yla Faktör Analizi uygulanm??t?r. Analiz sonuçlar?, ölçe?in beklenen faktör yap?s?n? desteklemi?tir. Tüm maddelerin faktör yükleri kabul edilebilir düzeyde, yani 0.40'?n üzerinde bulunmu?tur.

Faktör yükleri Faktör 1 için 0.42 ile 0.75 aras?nda, Faktör 2 için 0.45 ile 0.74 aras?nda ve Faktör 3 için 0.38 ile 0.84 aras?nda de?i?mektedir. Bu bulgular, maddelerin ilgili alt ölçekleri güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini ve ölçe?in yap?sal olarak geçerli oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k ve test-tekrar test yöntemleri kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k güvenirli?i için hesaplanan Cronbach Alpha katsay?s?, tüm ölçek için yüksek düzeyde bulunmu?tur. Metrik 1 sonucuna göre **0.89**, Metrik 2 sonucuna göre ise **0.90** olarak belirlenmi?tir. Bu yüksek katsay?lar, ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Test-tekrar test güvenirli?i (zaman içinde kararl?l?k), YYBÜ Anne-Baba Stres Ölçe?i alt ölçekleri için **0.44 ile 0.60** aras?nda de?i?en katsay?larla belirlenmi?tir. Bu de?erler, ölçe?in k?sa vadede kararl? ölçümler sa?lad???n? göstermekle birlikte, psikolojik yap?n?n zamana ba?l? olarak de?i?ebilece?ini de i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama çal??mas?nda yap?lan Faktör Analizi, ölçe?in 34 maddesinin üç ana faktör alt?nda topland???n? ortaya koymu?tur. Bu faktörler ve varyansa katk?lar? ?unlard?r:

Faktör 1: Bebe?in Görünü? ve Davran??lar? Alt Ölçe?i. Bu faktör 13 maddeden olu?makta olup, toplam varyans?n %18.25'ini aç?klamaktad?r. Bu alt ölçek, ebeveynlerin bebeklerinin t?bbi görünü?ü, davran??lar? ve tepkileri hakk?ndaki stresini ölçer.

Faktör 2: Ebeveyn Rolü Alt Ölçe?i. Bu faktör 10 maddeden olu?makta olup, toplam varyans?n %14.94'ünü aç?klamaktad?r. Bu alt ölçek, ebeveynlerin bebekleriyle kurduklar? ili?ki ve normal ebeveynlik rollerini yerine getiremedikleri alg?s?ndan kaynaklanan stresi de?erlendirir.

Faktör 3: Sesler ve Görüntüler Alt Ölçe?i. Bu faktör 6 maddeden olu?makta olup, toplam varyans?n %11.64'ünü aç?klamaktad?r. Bu alt ölçek, YYBÜ'deki çevresel gürültü, t?bbi cihazlar ve görsel uyaranlardan kaynaklanan stresi ölçer.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Tüm maddelerin faktör yükleri yüksek (0.40 üzeri) olup, beklenen faktörlerde yer alm??t?r. Bu üç faktör, ölçe?in ölçtü?ü stres yap?s?n?n temel bile?enlerini olu?turmaktad?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale)

Madde Say?s?: 34 madde bulunmaktad?r.

Derecelendirme: 6'l? Likert Ölçe?i. Derecelendirme ?u ?ekildedir: (0=Deneyimli De?il, 1=Stresli De?il, 5= A??r? Stresli). Yüksek puan, yüksek stres düzeyini i?aret eder.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesinde bebe?i yatan ebeveynler (Anne ve Baba)

Ya? Grubu: Yeti?kin Ebeveynler

Popülasyon Detaylar?: Bebekleri YYBÜ'de tedavi gören anneler ve babalar.

Test Metodolojisi: Psikometrik araç.

Anahtar Kelimeler

YYBÜ, **Ebeveyn Kayg?s?**, **Cronbach Alpha**, **Faktör Yükü**, **Hacettepe Üniversitesi**, **Neonatal Yo?un Bak?m**

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas? 2006 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Kullan?m izinleri ve ücret bilgileri için orijinal yay?nc?ya veya adaptasyon yazarlar?na ba?vurulmal?d?r. Orijinal makaleye DergiPark üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Orijinal makaleye ait ba?lant?: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: yenidogan-yogun-bakim-unitesi-anne-baba-stres-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Turan, T. ve Ba?bakkal, Z. (2006). Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesi Anne-Baba Stres Ölçe?inin Geçerlilik ve Güvenilirlik Çal??mas?. *Hacettepe Üniversitesi Hem?irelik Fakültesi Dergisi, 13*(2), 32-42.

Yenido?an Yo?un Bak?m Ünitesi Anne-Baba Stres Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM